

Opracowanie:

Katarzyna Gańko (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Maria Olchowik (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Warszawie)

Małgorzata Soñnicka (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie)

Opieka merytoryczna

Beata Trzcińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Bartosz Kowalewski (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Wydziały Badań i Analiz okręgowych komisji egzaminacyjnych

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie podstawowym składał się z 35 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 2 zadań otwartych rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w trzech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (20 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (2 zadania otwarte). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 5 i 10 punktów za wypowiedzi pisemne).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		2 211
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	2 040
	z liceów profilowanych	20
	z techników	148
	z liceów uzupełniających	2
	z techników uzupełniających	1
	ze szkół na wsi	17
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	187
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	639
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1 368
	ze szkół publicznych	2 068
	ze szkół niepublicznych	143
	kobiety	1 721
	mężczyźni	490
	bez dysfunkcji	2 092
z dysleksją rozwojową	119	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 50 osób – laureatów i finalistów Olimpiady Języka Francuskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	1
	niewidomi	0
	słabosłyszący	3
	niesłyszący	0
	Ogółem	5

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy dotychczas nie uzyskali świadectwa dojrzałości, oraz tacy, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości we wcześniejszych latach, a w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka francuskiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

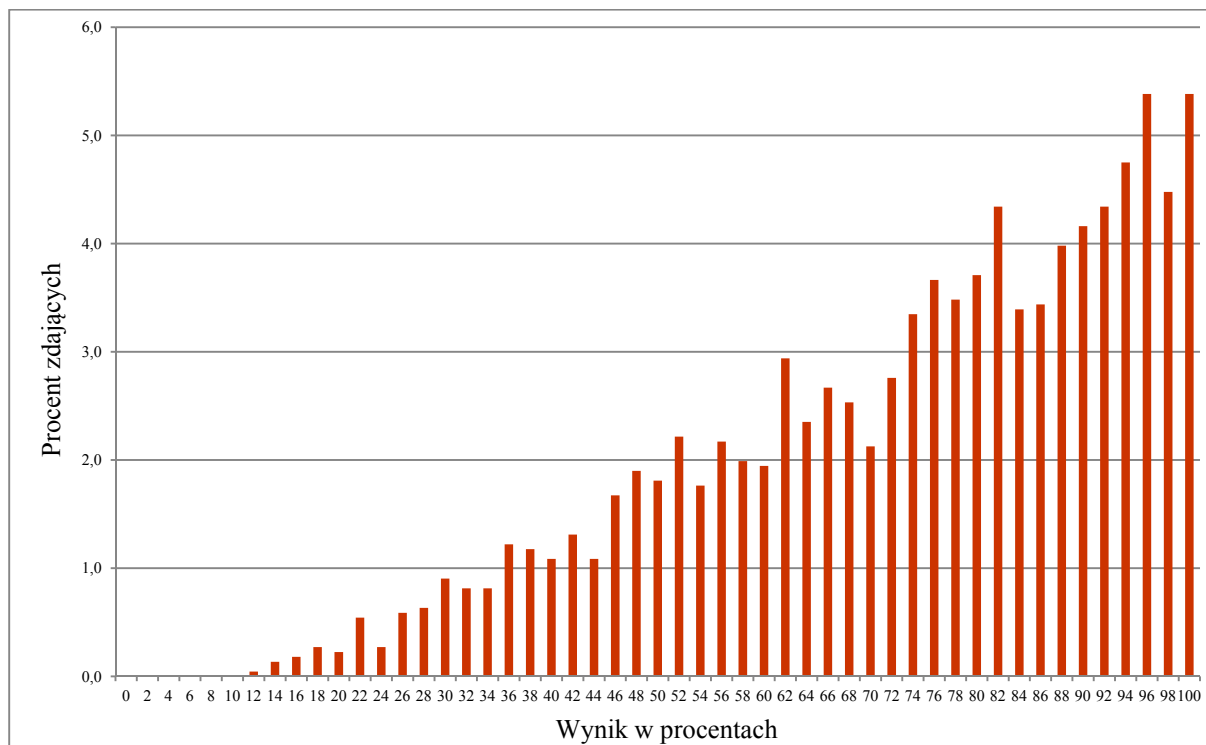
Termin egzaminu		19 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		120 minut	
Liczba szkół		649	
Liczba zespołów egzaminatorów*		13	
Liczba egzaminatorów*		136	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		10	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		8	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów** (%)
ogółem	2 211	12	100	78	96 i 100	74	20	96
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	2 040	12	100	80	100	76	19	98
z liceów profilowanych	20	—	—	—	—	—	—	—
z techników	148	14	100	49	26	48	19	81
z liceów uzupełniających	2	—	—	—	—	—	—	—
z techników uzupełniających	1	—	—	—	—	—	—	—
bez dysfunkcji	2 092	14	100	78	100	74	20	96
z dysleksją rozwojową	119	12	100	73	84	69	22	97

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podawane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	7	100	67	100	68	21
Rozumienie pisanego tekstu	5	100	80	100	73	24
Wypowiedź pisemna	0	100	87	100	80	24

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Numer zadania	Standard Zdający:	Poziom wykonania zadania (%)
Rozumienie ze słuchu	1.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	63
	1.2.		70
	1.3.		97
	1.4.		75
	1.5.		95
	2.1.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	52
	2.2.		73
	2.3.		64
	2.4.		76
	2.5.		77
	3.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	51
	3.2.		48
	3.3.		46
	3.4.		43
	3.5.		81
Rozumienie tekstu czytanego	4.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 2 c)	50
	4.2.		86
	4.3.		82
	4.4.		66
	4.5.		53
	4.6.		81
	4.7.	określa główną myśl tekstu (II. 2 a)	82
	5.1.	określa główną myśl poszczególnych części tekstu (II. 2 b)	68
	5.2.		67
	5.3.		61
	5.4.		69
	5.5.		69
5.6.	72		
5.7.	82		
	6.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	93
	6.2.		79
	6.3.		76
	6.4.		54
	6.5.		84
	6.6.	określa intencje autora tekstu (II. 2 e)	93

Wypowiedź pisemna	Zadanie 7.		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	89
	inf.2.		91
	inf.3.		92
	inf.4.		81
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	79
	Zadanie 8.		
	inf.1.	uzyskuje, udziela, przekazuje lub odmawia informacji, wyjaśnień, pozwoleń (IV. 2 b)	77
	inf.2.		88
	inf.3.		89
	inf.4.		83
	forma	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	86
	bogactwo językowe	zna proste struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	69
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	59

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym składał się z dwóch części, które zawierały w sumie 30 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz 11 zadań otwartych, w tym 10 krótkiej i 1 dłuższej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia słuchanego tekstu (15 zadań zamkniętych), rozumienia pisanego tekstu (9 zadań zamkniętych), rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (6 zadań zamkniętych i 10 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie słuchanego tekstu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie pisanego tekstu oraz rozpoznawanie struktur leksykalno-gramatycznych były oparte na tekstach oryginalnych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych było sprawdzane przy pomocy zadań w formie krótkich tekstów lub niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte w obszarach rozumienia słuchanego i pisanego tekstu, 0,5 punktu za każde zadanie zamknięte i otwarte w obszarach rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych oraz 18 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba zdających		719
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu w wersji standardowej	z liceów ogólnokształcących	709
	z liceów profilowanych	0
	z techników	8
	z liceów uzupełniających	1
	z techników uzupełniających	1
	ze szkół na wsi	10
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	31
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	146
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	532
	ze szkół publicznych	652
	ze szkół niepublicznych	67
	kobiety	589
	mężczyźni	130
	bez dysfunkcji	693
z dysleksją rozwojową	26	

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 50 osób – laureatów i finalistów Olimpiady Języka Francuskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach w wersji dostosowanej	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	2
	niesłyszący	0
	Ogółem	2

Do egzaminu przystąpili również absolwenci z lat ubiegłych, którzy w maju 2014 r. przystąpili ponownie do egzaminu maturalnego w celu podwyższenia wyniku egzaminacyjnego albo uzyskania wyniku z języka francuskiego jako nowego przedmiotu dodatkowego.

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

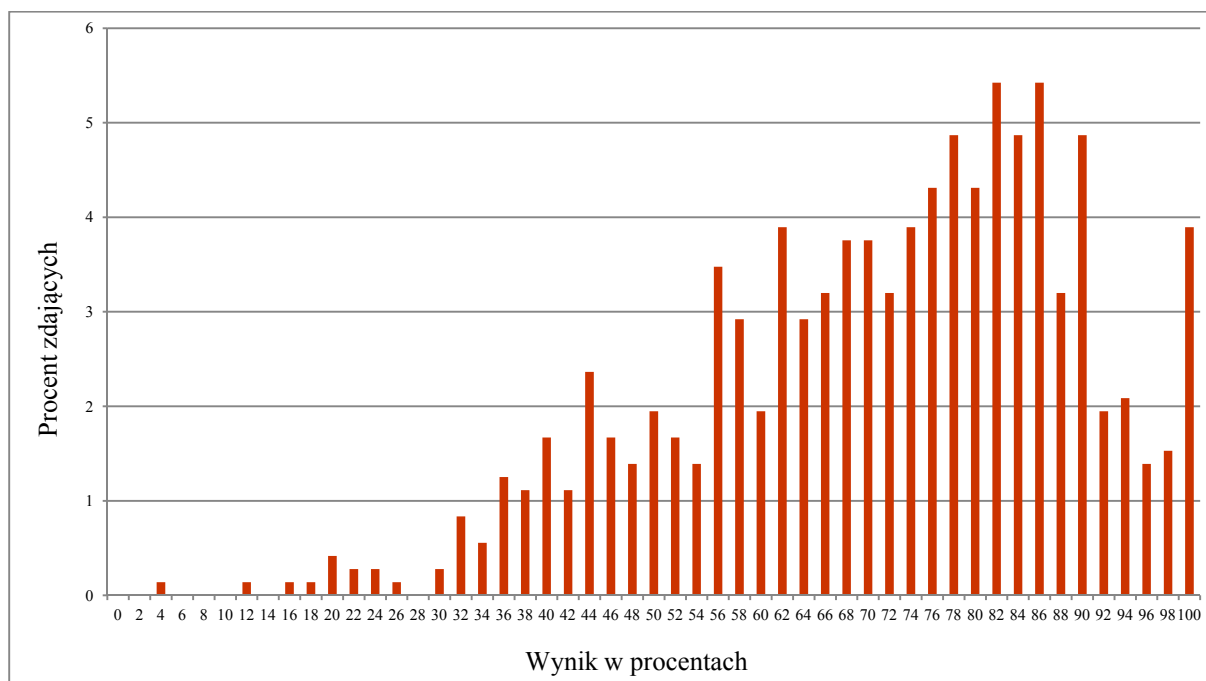
Termin egzaminu		19 maja 2014 r.	
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego		Część I: 120 minut Część II: 70 minut	
Liczba szkół		297	
Liczba zespołów egzaminatorów*		13	
Liczba egzaminatorów*		136	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		1	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 99 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
		wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu części egzaminu w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym	0
	§ 99 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0	
Liczba wglądów ¹ (§ 107)		7	

* Dane dotyczą obu poziomów egzaminu (podstawowego i rozszerzonego) łącznie.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. nr 83, poz. 562, ze zm.)

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne

Zdający:	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	719	4	100	75	86 82	71	18

Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Tabela 5. Wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Rozumienie słuchanego tekstu	0	100	80	100	74	22
Rozumienie pisanego tekstu	0	100	78	100	69	28
Rozpoznawanie i stosowanie struktur leksykalno-gramatycznych	0	100	63	75	59	23
Wypowiedź pisemna	0	100	78	83	76	18

Poziom wykonania zadań

Tabela 6. Poziom wykonania zadań

Obszar standardów	Nr zad.	Standard	Poziom wykonania zadania (%)
Przetwarzanie tekstu	1.1.	stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	61
	1.2.		56
	1.3.		74
	1.4.		61
	1.5.		71
	2.1.	stosuje zmiany struktur leksykalno-gramatycznych, rejestru, stylu lub formy tekstu (V. 2 b)	59
	2.2.		74
	2.3.		45
	2.4.		69
	2.5.		57
Wypowiedź pisemna	Zadanie 3.		
	treść	– tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej przedstawianie i uzasadnianie opinii własnych i innych osób (III. 2 d) – tworzy tekst w postaci dłuższej wypowiedzi pisemnej uwzględniającej relacjonowanie wydarzeń (III. 2 b)	89
	kompozycja	wypowiada się w określonej formie z zachowaniem podanego limitu słów (III. 2 f)	91
	bogactwo językowe	zna różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne umożliwiające formułowanie wypowiedzi (I. 1)	70
	poprawność językowa	poprawnie stosuje środki leksykalno-gramatyczne, adekwatnie do ich funkcji (III. 2 e)	51
Rozumienie ze słuchu	4.1.	stwierdza, czy tekst zawiera określone informacje (II. 1 c)	93
	4.2.		88
	4.3.		71
	4.4.		74
	4.5.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	57
	5.1.	określa główną myśl tekstu (II. 1 a)	84
	5.2.		63
	5.3.		67
	5.4.		71
	5.5.		63
	6.1.	selekcjonuje informacje (II. 1 d)	62
	6.2.		79
	6.3.		81
	6.4.		78
6.5.	określa intencje nadawcy tekstu (II. 1 e)	76	
Rozumienie tekstu czytanego	7.1.	selekcjonuje informacje (II. 2 d)	71
	7.2.		74
	7.3.		76
	7.4.		69
	7.5.	określa intencje nadawcy tekstu (II. 2 e)	70
	8.1.	rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu (II. 2 f)	60
	8.2.		77
	8.3.		68
8.4.	60		

	9.1.	rozpoznaje różnorodne struktury leksykalno-gramatyczne w podanym kontekście (II. 2 j)	21
	9.2.		53
	9.3.		72
	9.4.		62
	9.5.		69
	9.6.		34

Komentarz

Poziom podstawowy

Analiza wyników pokazuje, że zdający egzamin z języka francuskiego na poziomie podstawowym wykazali się dobrym opanowaniem umiejętności tworzenia wypowiedzi pisemnych (średni wynik 80%). Nieco słabsze wyniki uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność zrozumienia pisanego tekstu (73%), a najslabsze – za zadania sprawdzające rozumienie słuchanego tekstu (68%).

W obszarze rozumienia słuchanego tekstu zadania sprawdzające umiejętność określania głównej myśli okazały się łatwiejsze niż zadania na wyszukiwanie i selekcjonowanie informacji. Najłatwiejsze na poziomie podstawowym okazało się zadanie 1.5. 95% zdających nie miało problemu ze zrozumieniem głównej myśli tekstu, tj. informacji dotyczących funkcjonowania nietypowej biblioteki. 81% zdających dobrze poradziło sobie także z zadaniem 3.5., sprawdzającym tę samą umiejętność, mimo że zastosowano technikę wyboru wielokrotnego, która zazwyczaj przysparza wiele trudności przystępującym do egzaminu z języka obcego. W tym zadaniu autor już na początku tekstu zasygnalizował, że opowiada o jednym konkretnym zwierzątku, co zauważyli zdający. Warto podkreślić, że zadanie 2., sprawdzające główną myśl pięciu tekstów na ten sam temat, w tym przypadku na temat przyjaźni, było trudniejsze aniżeli wspomniane wcześniej rozumienie głównej myśli jednego, dłuższego tekstu (średni wynik uzyskany w zadaniu 2. to 69%). Najtrudniejsze okazało się zadanie 2.1. Poprawnie rozwiązało je 52% zdających. Trudność prawdopodobnie sprawiło zdającym skojarzenie *souvenirs communs* (wspólne wspomnienia) z użytym w nagraniu wyrażeniem *les choses que nous avons vécues durant des années*.

Zdający słabiej poradzi sobie z wyszukiwaniem informacji w tekście. Przykładem może być zadanie 1.1., które prawidłowo rozwiązało 63% przystępujących do egzaminu.

		V	F
1.1.	Cette bibliothèque est ouverte toute la journée.		

Transkrypcja (fragment):

Une bibliothèque différente des autres vous attend pendant les vacances du 1er juillet au 31 août. Tous les jours, de 14h à 18h 30, les touristes peuvent lire couchés sur le sable.

Należy przypuszczać, że trudne było zrozumienie występujących w nagraniu liczebników określających godziny otwarcia biblioteki. Dla wielu zdających trudne okazało się też rozróżnienie pomiędzy podobnie brzmiącymi wyrażeniami *toute la journée* (cały dzień) i *tous les jours* (codziennie).

Zadanie 3. sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji okazało się najtrudniejsze w obszarze rozumienia ze słuchu. Trzy jednostki tego zadania poprawnie rozwiązało mniej niż połowa zdających. Przyjrzyjmy się jednej z nich. W zadaniu 3.2. zdający musieli zrozumieć, co stanie się ze zwierzątkiem w najbliższej przyszłości.

3.2. Argoun

- A. sera transféré au **Canada**.
- B. vivra toute sa vie en **France**.
- C. devra aller à **Moscou** dans un an.

Transkrypcja (fragment):

Argoun devrait rester pendant un an et demi au parc zoologique de Mulhouse avant de rejoindre un zoo canadien, ont expliqué les responsables du zoo. Sa sœur, Katanga, âgée d'un an, a été transférée lundi au zoo de Moscou.

Najprawdopodobniej trudność sprawiło skojarzenie *sera transférée* (będzie przetransportowany) z wyrażeniem w nagraniu *rejoindre un zoo canadien* (dołączyć do kanadyjskiego zoo). Ponadto czasownik z poprawnej odpowiedzi A. *sera transférée* w nagraniu użyty był w odniesieniu do przeszłości siostry zwierzątka, co mogło zachęcić zdających do wyboru tej odpowiedzi.

W obszarze rozumienia pisanego tekstu najwięcej trudności sprawiły zdającym zadania sprawdzające umiejętność selekcjonowania informacji. Najtrudniejsze było zadanie 4.1., w którym należało wskazać, co pisarz J.-M. Defossez robi przed przystąpieniem do pisania.

4.1. Avant de se mettre à écrire, Jean-Marie Defossez

- A. *imagine* la fin du roman.
- B. invente le titre du roman.
- C. prépare le plan du roman.
- D. cherche le début du roman.

Fragment tekstu:

Pour réaliser un livre, il y a d'abord un auteur. C'est lui qui *imagine* et écrit l'histoire... *Je ne sais pas à l'avance ce que je vais écrire. Je sais de quoi je veux parler, mais je dois réfléchir un peu pour avoir le point de départ de l'histoire. Puis, je commence et je me laisse aller jusqu'au bout.*

Aby wybrać poprawną odpowiedź należało połączyć odpowiedź D. z podkreślonym fragmentem tekstu. Udzieliło jej 50% zdających. Część zdających, sugerując się czasownikiem *imagine*, powtarzającym się w tekście oraz w zadaniu, wybrała odpowiedź A. Zdający, którzy wybrali odpowiedź C. najprawdopodobniej założyli, że jest to typowy sposób postępowania przed przystąpieniem do pisania powieści.

Dość trudne okazało się również zadanie 6.4. Poprawnie rozwiązało je 54% zdających. W zadaniu tym zdający mogli zasugerować się obiegową opinią o dobroczynnym działaniu sjeisty, w związku z tym część z nich kwalifikowała zdanie *Les professeurs recommandent les siestes-flash à l'école* jako prawdziwe, nie zwracając uwagi na postawione w tekście pytanie *Comment convaincre votre prof... ?* wskazujące na to, że nauczyciele są przeciwni sjeście w szkole. Zdecydowanie łatwiejsze okazały się zadania, w których szukana informacja pojawiała się w tekście kilka razy, a wystarczyło zrozumieć jedną z nich. Na przykład w zadaniu 6.1. *La sieste a une influence positive sur notre cerveau*. 93% zdających bez trudu odnalazło wyrażenia potwierdzające pozytywny wpływ sjeisty na organizm ludzki (podkreślenia w tekście).

Fragment tekstu:

La sieste détend et permet de gagner du temps (une ou deux heures) sur la nuit suivante. Même d'une durée de 5 minutes, elle développe l'activité cérébrale et psychique, elle rééquilibre le fonctionnement nerveux.

Wyniki uzyskane w obszarze rozumienia pisanego tekstu potwierdzają spostrzeżenia dotyczące zadań sprawdzających rozumienie słuchanego tekstu: zadania, w których zdający muszą dobrać główną myśl do kilku powiązanych tematycznie tekstów są dla zdających trudniejsze niż zadania, które odnoszą się do jednego, dłuższego tekstu. Zdający dobrze poradzili sobie z umiejętnością określania głównej myśli całego tekstu. Zadanie 4.7. poprawnie rozwiązało 82% zdających natomiast średni wynik uzyskany w zadaniu 5., sprawdzającym główną myśl poszczególnych części tekstu dotyczącego organizacji pieszej wędrowki był wyraźnie niższy - 69%.

W obszarze tworzenia wypowiedzi pisemnej zdający nie mieli problemów z komunikatywnym przekazaniem informacji z polecenia: w zadaniu 7. (średni wynik - 92%-81%) i w zadaniu 8. (89%-

77%). Średni wynik uzyskany przez zdających w kryterium bogactwa językowego oraz poprawności językowej (odpowiednio 69% i 59%) jest niższy niż średni wynik otrzymany w kryterium formy (86%) i treści (84%).

Poziom rozszerzony

W przypadku egzaminu na poziomie rozszerzonym najłatwiejsze okazały się zadania sprawdzające umiejętność rozumienia słuchanego tekstu (74%), czyli zadania z obszaru najtrudniejszego dla zdających na poziomie podstawowym. Trudniejsze były zadania sprawdzające umiejętność rozumienia pisanego tekstu oraz rozpoznawania i stosowania struktur leksykalno-gramatycznych (59%).

W obszarze rozumienia słuchanego tekstu najwyższy wynik zdający uzyskali w z zadaniu 4. Było to jednocześnie najłatwiejsze zadanie zamknięte w arkuszu na poziomie rozszerzonym. Poprawnie rozwiązało je 77% zdających. Wyniki wskazują, że uczniowie potrafili wyszukać wymagane informacje szczegółowe w tekście, średni wynik w zadaniach 4.1.-4.4. wyniósł od 93% do 74%. W zadaniu 4.4. zdający z łatwością znaleźli potwierdzenie w nagraniu (wymagana informacja była wzmacniona trzy razy), że obecnie zawody naukowe są dostępne dla wszystkich środowisk społecznych (podkreślenia w tekście):

Transkrypcja (fragment):

Contrairement à des professions comme médecin ou avocat, de nombreux scientifiques viennent de milieux modestes. Les sciences restent des disciplines scolaires plus démocratiques où la réussite se voit moins influencée par le milieu social.

Warto zwrócić uwagę, że, inaczej niż w zadaniach na poziomie podstawowym, największą trudność sprawiło zdającym zadanie sprawdzające określenie głównej myśli wysłuchanego tekstu. Wykonało je prawidłowo jedynie 57% zdających. Uznali oni informację, że profesor J.-L. Dorier przedstawia korzyści płynące ze studiowania przedmiotów ścisłych za fałszywą, bowiem temat tej wypowiedzi jest inny, profesor w wywiadzie mówi o przyczynach spadku zainteresowania naukami ścisłymi, m.in. matematyki. W zadaniu 5., które również sprawdza umiejętność określania głównej myśli tekstu zdający musieli dopasować pytania do wypowiedzi organizatorki rekonstrukcji bitwy pod Waterloo. W zadaniach 5.2. i 5.5. poprawnej odpowiedzi udzieliło 63% zdających. W dwóch pytaniach pojawiło się odniesienie do uczestnictwa w „biwaku”. Kluczowe dla rozwiązania zadania 5.5. było usłyszenie powodów, dla których ludzie uczestniczą w rekonstrukcji bitwy (fragmenty podkreślone w tekście):

Transkrypcja (fragment):

Je dirais que cela fait désormais partie de leur vie. Aujourd'hui, cela fait du bien de ressentir, physiquement, ce que les gens ont dû réellement éprouver alors. Même si, ce qu'on nous reproche, on nous voit sourire sur les champs de reconstitution. Car, même si c'est dur, on est tous heureux d'être là, de permettre au public de comprendre ce qui s'est déroulé il y a près de deux cents ans.

Aby udzielić poprawnej odpowiedzi w zadaniu 5.2. należało natomiast usłyszeć potwierdzenie faktu, że organizatorka zna tych, którzy biorą udział w rekonstrukcji bitwy (fragmenty podkreślone w tekście):

Transkrypcja (fragment):

Sur les cinq cents participants de ce week-end, je peux en appeler la moitié par leur prénom, leur demander des nouvelles de leur famille. Il y a beaucoup de complicité. Et je dois veiller à tout, même quand un participant fait un accident de voiture et qu'il faut trouver une voiture de remplacement, ou quand l'un d'entre eux tombe malade.

W obszarze rozumienia pisanego tekstu zdający osiągnęli dość wysokie wyniki. Umiejętność rozpoznawania związków między poszczególnymi częściami tekstu (Zadanie 8. – średni wynik 66%)

okazała się dla zdających trudniejsza niż selekcjonowanie informacji w zadaniach wielokrotnego wyboru (Zadanie 7. – średni wynik 75%).

Największą trudność sprawiło maturzystom Zadanie 9. polegające na rozpoznawaniu struktur leksykalno-gramatycznych (średni wynik 51%). Najtrudniejsze zadanie 9.1., w którym zostało użyte wyrażenie *être honoré à*, poprawnie rozwiązało jedynie 21% zdających, natomiast w zadaniu 9.3., które było najłatwiejsze, 72% zdających wykazało się znajomością użycia trybu *subjonctif* po typowym zwrocie *j'aimerais que*.

Nieco lepiej maturzyści poradzili sobie z zadaniami otwartymi sprawdzającymi umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych; średni wynik w zadaniu 1. i 2. wyniósł odpowiednio 61% i 65%. Wyniki zadania 1. i zadania 2. wskazują na to, że zdający lepiej rozwiązywali zadania oparte na pojedynczych zdaniach, które pojawiają się w podręcznikach szkolnych i są ćwiczone podczas lekcji. Słabiej rozwiązali zadanie oparte na tekście. Najłatwiejsze okazało się zadanie 1.3. (tworzenie regularnego przysłówka *attentivement*) oraz zadanie 2.2. (zastosowanie jednej z podstawowych reguł mowy zależnej). Zadania te poprawnie rozwiązało 74% zdających. Zdecydowanie trudniejsze dla maturzystów było zastosowanie i prawidłowy zapis zaimka względnego złożonego *auxquelles* w zadaniu 2.3. Warunkiem rozwiązania zadania było zwrócenie uwagi na rodzaj zastępowanego przez zaimek rzeczownika *villes*. Mimo, że ta forma zaliczana jest również do podstawowych zagadnień gramatycznych, poprawnie rozwiązało to zadanie 45% zdających.

Wyniki zadania 3. wskazują na to, że najmniej trudności sprawiło zdającym zachowanie zasad kompozycji tekstu (91%). Zdecydowana większość zdających stworzyła spójny i logiczny tekst o określonej w poleceniu objętości, wyodrębniając graficznie wszystkie części pracy o właściwych proporcjach. Najmniej punktów zdający uzyskali w kryterium poprawności językowej (51%). Popelniali liczne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne. Znacznie wyższy wynik uzyskany przez zdających w kryterium bogactwa językowego (70%) pokazuje, że stosowali oni urozmaicone struktury składniowe i wykazali się dobrym opanowaniem leksyki na poziomie rozszerzonym.

Zagadnienie „pod lupą”

W zadaniu 3. na poziomie rozszerzonym zdający formułują dłuższą wypowiedź na jeden z trzech zaproponowanych tematów. W wypowiedzi należy uwzględnić wymogi wskazanej w temacie formy, zastosować struktury leksykalne i składniowe odpowiednie dla danego tematu i formy wypowiedzi oraz zachować reguły kompozycji i poprawności językowej tekstu.

W tym roku, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej zdających pisało rozprawkę. Mimo że od 2015 roku zmienia się formuła egzaminu maturalnego, w tym także formy wypowiedzi pisemnej, rozprawka dalej będzie obecna na egzaminie maturalnym, więc poniższa analiza tegorocznych prac zdających, może być również przydatna w pracy z uczniami, którzy przystąpią do egzaminu w kolejnych latach.

Temat tegorocznej rozprawki był następujący:

Czy znajomość zawarta przez Internet może przekształcić się w prawdziwą przyjaźń? Przedstaw w formie rozprawki swoją opinię na ten temat, podając argumenty za i przeciw.

W kryterium treści prace oceniane są pod kątem zgodności z tematem, prawidłowego sformułowania tezy, właściwego doboru argumentów oraz prawidłowego podsumowania tematu.

Wypowiedzi całkowicie zgodne z tematem rozprawki muszą uwzględniać wszystkie wskazane w poleceniu elementy, czyli w tym przypadku muszą dotyczyć znajomości zawieranej przez Internet i wyrażać opinię zdającego na temat możliwości przekształcenia się tego typu znajomości w prawdziwą przyjaźń, popartą argumentami za i przeciw.

Wstęp, czyli przede wszystkim teza

Postawiona we wstępie rozprawki teza powinna zapowiadać tę dwustronną argumentację, tak jak w poniższym przykładzie.

..... Internet nous aide à faire les véritables
connaissances avec les gens. Il permet de
se communiquer avec les gens qui on ne
connait pas. Est-ce que ces relations peuvent
être changées en vrai amitié ?
Quels sont les avantages et desavantages
de cette probléme ?

Teza musi uwzględniać wszystkie kluczowe elementy tematu oraz zapowiadać strukturę rozprawki. Na tegorocznym egzaminie była to typowa rozprawka „za i przeciw”. Tymczasem poniższy przykład ilustruje tezę częściowo poprawną: zawiera ona już opinię piszącego, która powinna być sformułowana dopiero w zakończeniu i zapowiada w ten sposób jeden typ argumentacji.

..... Chacun de nous aime faire des nouvelles
connaissances. On rencontre les gens partout : à l'école,
au café, au travail, mais aussi par Internet. Cela
devient maintenant de plus en plus populaire. Cependant, est-il
possible de connaître un vrai ami dans le monde virtuel ?
Je pense que c'est vraiment difficile.

Niektóre tezy nie zawierały sformułowań pozwalających stwierdzić, jakiego typu argumentacji użyje zdający.

..... à notre époque ~~il y a beaucoup de connaissances~~
le gens • connaissent de plus en plus des amis
sur l'Internet. Ils profitent de Facebook pour
communiquer, regarder les photos, on peut en
trouver d'information l'un de l'autre. Mais
~~en ce q~~ Après avoir connu, ils passent les heures
en parlant de leurs nouvelles, leurs soucis pour
devenir les meilleurs amis en futur. Pour prouver
que c'est possible, je présenterai un peu ~~des~~
argument ci-dessous.

Kolejny przykład to teza niezgodna z tematem rozprawki. W bieżącym roku niektórzy zdający popełniali błąd w, ograniczając się tylko do stwierdzenia we wstępie, że zawieranie znajomości w sieci jest łatwiejsze niż w realnym świecie. W poniższym wstępie zdający pisał o Internecie jedynie jako o sposobie zawierania znajomości. Tymczasem temat zakładał analizę dalszego etapu zawartej znajomości, czyli jej przekształcenia się w przyjaźń.

Aujourd'hui, dans l'époque des ordinateurs et d'Internet beaucoup des gens passent leur vies devant l'écran. Ils ne jouent pas dehors et il ne sont pas capables de trouver les amis. On arrive la question: est-il possible de trouver les copains ^{sûr} à l'Internet?

Postawienie pytania *Czy możliwe jest znalezienie przyjaciół w Internecie?* nie jest równoznaczne z zapowiedzią dwustronnej argumentacji, która jest wymagana we wstępie.

Rozwinięcie, czyli trafna argumentacja

Argumenty przytaczane przez zdających powinny być dobrane tak, aby były zgodne z tematem i postawioną tezą i powinny dotyczyć w równym stopniu zarówno dobrych jak i złych stron zawierania przyjaźni przez Internet. Od jakości argumentów zależy ocena treści wypowiedzi, dlatego też zdający nie powinni ograniczać się do pobieżnego przedstawiania argumentu tylko w jednym aspekcie (np. bezpieczeństwa/niebezpieczeństwa zawierania znajomości przez Internet). Argumentacja powinna być wieloaspektowa i pogłębiona, ściśle związana z tematem wypowiedzi.

Ważne jest odpowiednie wprowadzenie poszczególnych argumentów za pomocą *connecteurs logiques*, które odzwierciedlają logiczny ciąg rozumowania, tak jak w poniższej pracy.

Prémierement, les gens qui se rencontrent par l'Internet ne regardent pas à physique de personne avec quelle ils parlent. En effet, ce n'est pas important d'avoir le beau visage et de porter justement les vêtements à la mode.

[.....]

En fin l'amitié c'est le sentiment difficile et il faut beaucoup des années pour se connaître bien. Les petit courts dialogues au forum par exemple, ce n'est pas assez.

Niektórzy zdający podawali argumenty, które były niezwiązane z tematem rozprawki. Na przykład pisali, na czym polega przyjaźń i jakie są cechy charakterystyczne prawdziwego przyjaciela.

D'abord, l'amitié est une relation entre les hommes qui se développe pendant longtemps. Ce n'est que s'intéresser aux mêmes choses, partager les mêmes points de vue, c'est quelque chose du plus. Mon vrai ami est toujours là pour nous, on peut compter sur lui. C'est quelqu'un qui nous écoute, qui nous conseille et le plus important c'est une personne à laquelle on fait confiance.

Warto w tym miejscu podkreślić, że od 2015 roku jednym z pięciu kryteriów branych pod uwagę w ocenie zgodności z poleceniem będzie również obecność w pracy fragmentów odbiegających od tematu.

Wielu zdających skupiało się na tym, że świat wirtualny odkrywa przed nami nieograniczone możliwości kontaktów, wymiany myśli, pogłębienia zainteresowań, przesyłania zdjęć itp. Zdający pisali o łatwości dotyczącej nawiązywania znajomości przez Internet, a nie jej przekształcaniu się w przyjaźń.

D'une part, c'est toujours intéressant quand nous faisons une nouvelle connaissance. Nous pouvons partager nos intérêts et parler de notre vie. Cela nous fait plus proches. On demande aussi des conseils, parle de nos secrets ou envoie les photos de vacances. Toutes ces choses nous font que nous avons beaucoup de confiance envers notre correspondant.

Innym błędem popełnianym przez zdających było powielanie argumentów. Tymczasem argumentacja powinna być wieloaspektowa, poparta przykładami. W pracy o określonej w poleceniu długości (200-250 słów) ważne jest, aby mądrze gospodarować limitem wyrazów i nie powtarzać treści już wcześniej analizowanych.

Podsumowanie

Kolejny element brany pod uwagę w ocenie zgodności z tematem to podsumowanie, które powinno być zgodne z postawioną tezą, wynikać z treści rozprawki oraz zawierać opinię zdającego na temat zawierania przyjaźni przez Internet i jej uzasadnienie. Wielu zdających dobrze poradziło sobie z podsumowaniem całej wypowiedzi (przykład poniżej).

On peut conclure qu'il y a certains avantages et des défauts d'après les connaissances via internet. Toutefois, je ne pense pas que l'ordinateur est la meilleure place pour trouver des amis. Si je voudrais rencontrer les amis je préférerais les voir d'abord dans la réalité.

Niektórzy zdający nie potrafili jednak właściwie podsumować tego, co napisali: albo ograniczali się do schematycznych stwierdzeń, które mogłyby pasować do każdej rozprawki albo powtarzali tezę ze wstępu. W części prac podsumowanie nie zawierało jednego z istotnych elementów, np. brakowało w nim uzasadnienia sformułowanej w zakończeniu opinii.

Pour conclure, je veux dire que je ne crois pas aux amis virtuels. Je ne pense pas qu'on puisse être amie avec sans vraie amie avec Internet.

Podsumowanie powinno wynikać z treści całej wypowiedzi. Jeśli w rozwinięciu zdający omawiał zarówno wady jak i zalety, poniższe podsumowanie zdecydowanie nie jest właściwe.

..... Finalement, je trouve que cette idée a le
 ..... plus des qualités. L'amitié sur l'Internet peut
 ..... être inoubliable et nous ne devons pas être peur
 ..... de la nouvelle technologie.....

Niektórzy zdający formułowali podsumowanie, które było niezgodne z tematem rozprawki bądź zbyt ogólne, mimo że przytoczone w pracy argumenty były trafne i oryginalne. W poniższym podsumowaniu zdający w ogóle nie nawiązuje do możliwości przekształcenia się w przyjaźń znajomości zawartej przez Internet.

..... En conclusion, je crois que
 ..... la valeur d'une vraie amitié est le temps
 ..... passé ensemble. Néanmoins, chaque homme
 ..... cherche les amis en utilisant les méthodes
 ..... différentes.....

Idealne zakończenie to takie, które jest zgodne z tematem i wynika z treści rozprawki, czyli argumentów przedstawionych w rozwinięciu. Podsumowanie nie w pełni poprawne skutkuje obniżeniem punktacji w kryterium treści.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka francuskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Analiza wyborów uczniów w zadaniach zamkniętych pokazuje, że zdający bardzo często udzielają odpowiedzi sugerując się pojedynczymi słowami występującymi w tekstach. Istotne jest zwracanie uwagi uczniów na kontekst, w jakim poszczególne słowa są użyte, i ich powiązanie z poszczególnymi opcjami odpowiedzi w zadaniu. Wykonanie zadania z podręcznika nie powinno polegać jedynie na sprawdzeniu rozwiązań poprzez odczytywanie poprawnych odpowiedzi. Dobrą praktyką jest wymaganie od uczniów, aby potrafili uzasadnić zarówno wybór opcji właściwej, jak i powody odrzucenia opcji, które są dystraktorami w zadaniu. Dzięki temu bardziej świadomie będą wybierać odpowiedzi na egzaminie.
- ❖ Od lat najwięcej kłopotów przysparzają maturzystom zadania sprawdzające znajomość środków językowych i/lub ich zapis. W przypadku języka francuskiego nawet niewielkie uchybienie w zapisie danej struktury powoduje utratę punktu. W nowej formule egzaminu maturalnego zadania sprawdzające znajomość struktur leksykalno-gramatycznych zostają wprowadzone do arkusza na poziomie podstawowym. Nieznajomość podstawowych struktur leksykalno-gramatycznych lub ograniczony zasób słownictwa może wpływać nie tylko na wynik osiągany przez maturzystów w zadaniach sprawdzających umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów za przekazanie informacji w wypowiedzi pisemnej (np. na skutek użycia niewłaściwego czasu gramatycznego lub słowa). Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie słuchanych oraz pisanych tekstów, ponieważ brak znajomości struktur leksykalno-gramatycznych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu kluczowych do rozwiązania zadania.
- ❖ Od roku 2015 zdający pisemny egzamin maturalny z języka obcego, w części *Wypowiedź pisemna*, będą mieli za zadanie napisanie rozprawki, listu formalnego lub artykułu. Oprócz typowej rozprawki „za i przeciw”, może pojawić się rozprawka wyrażająca opinię. Przed przystąpieniem do napisania wypowiedzi pisemnej zdający powinien wnikliwie przeanalizować

polecenie i starannie zaplanować swoją wypowiedź, najlepiej przygotowując jej plan. Konstruując swoją wypowiedź zdający musi zachować pełną konsekwencję w swojej pracy: wstęp musi zawierać postawioną tezę, rozwinięcie musi być zgodne z postawioną tezą, a podsumowanie musi wynikać z pracy. Zdający musi szczegółowo omówić elementy kluczowe z polecenia, np. w rozprawce „za i przeciw” są nimi argumenty za i argumenty przeciw. W rozprawce opiniującej argumentacja zdającego musi być zgodna z postawioną tezą. Jeśli w pracy pojawiają się argumenty przeciwne do postawionej w rozprawce tezy, to zdający powinien uznać je za niezasadne. Jednym z kryteriów oceny wypowiedzi pisemnej jest również spójność i logika wypowiedzi. Zdający powinien pamiętać o stosowaniu właściwych łączników, zwłaszcza przy wprowadzaniu argumentów, tworząc w ten sposób uporządkowaną i logicznie powiązaną wypowiedź. Warto więc ćwiczyć z uczniami pisanie różnych form rozprawek i wymagać od nich konsekwentnego prezentowania argumentów. Istotnym elementem dobrego przygotowania uczniów do egzaminu maturalnego jest zapoznanie ich z nowymi wymaganiami oraz ocenianie wypowiedzi pisemnych według nowych kryteriów w trakcie całego roku szkolnego.